

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.อนวัช อุ๋นกอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัถ)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

พฤษภาคม 2556

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.อนวัช ชุ่มทอง อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ดร.ธิดาวัลย์ ชุ่มทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไร่ นายอุทร นัตตาทกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนตงเจนวิทยาคม และนางกิตติมา จันทร์บรรจง ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

นิวัตติ์ เชียงแรง

ชื่อเรื่อง	การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นิวัตติ์ เชียงแรง
ที่ปรึกษา	ดร.อนวัช อุ่นกอง
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555
คำสำคัญ	การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในจังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ดำเนินงานตามแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พบมาก คือ สถานศึกษาไม่มีการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูและบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Title THE EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE PRACTICE IN SCHOOL,
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 36.

Author Niwat Chiangrang

Advisor Dr.Anawat Unkong

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Administration,
University of Phayao, 2012

Keywords The educational quality assurance practice in school

ABSTRACT

The objective of this study was to study educational quality assurance practice, problems and suggestions in school, secondary educational service area office 36. The samples of this study were executives and teachers of Phayao secondary educational service area office 36, in 2011 academic year, totaled 270 participants. The research instruments were the rating scale questionnaires for 5 levels. The data were statistically analyzed by using package program to find percentage, mean, standard deviation.

The results of this study showed that the overall practice of educational quality assurance in school was at the high level. The practice levels could be arranged from the most to the least as follows, educational standards, educational development plans of school based on educational standard of school, internal quality evaluations based on educational standard of school, annual internal quality evaluations reports, management and information systems, educational quality checking and development, respectively. The problems and suggestions in school internal educational quality assurance practice were proposed as follows the school had no information systems for educational quality assurance in school. Moreover, the teachers and personnel should have the participants in school internal educational quality assurance practice.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	9
	แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	10
	หลักการและกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	11
	หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	15
	หลักการสำคัญและการประเมินของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา..	26
	ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน ของสถานศึกษา.....	27
	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	30
	กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก ราชกิจจานุเบกษา 2 เมษายน 2553.....	35
	ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ภายในระดับขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554.....	37
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
	ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
	ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.....	54
	ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.....	64
5	บทสรุป.....	66
	สรุปผลการวิจัย.....	66
	อภิปรายผลการวิจัย.....	70
	ข้อเสนอแนะ.....	78
	บรรณานุกรม.....	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	84
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	93
อภิธานศัพท์.....	94
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	98

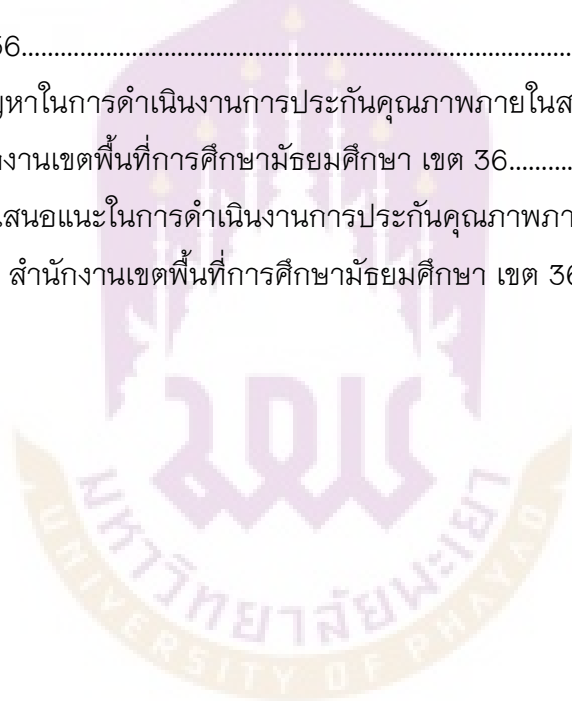

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
2	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	54
3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดทำแผนการพัฒนารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	55
4	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ.....	57
5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านดำเนินงานตามแผนการพัฒนารจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	58
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	59
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา.....	60
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดทำรายงาน ประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	62
10	แสดงสรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.....	63
11	แสดงปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.....	64
12	แสดงข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.....	65

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แสดงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA.....	14
2	แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	15
3	แสดงความสัมพันธ์ของวงจรคุณภาพ PDCA กับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	25
4	แสดงกระบวนการการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน ของสถานศึกษา.....	29
5	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	47

อักษรย่อ

- สพม.36 = สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
สพค. = สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้กล่าวถึงสิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนโดยบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 ได้บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” สืบเนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้บัญญัติกำหนดให้รัฐต้องจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศเป็นหลัก ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นเข็มทิศชี้้นำในการพัฒนาสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน ซึ่งบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ทำให้ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เป็นกฎหมายฉบับที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสังคมพร้อมที่จะเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองสามารถเทียบเคียงสมรรถนะมาตรฐานนานาชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตราที่ 47 กล่าวว่า “ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ” ประกอบด้วย ระบบประกันภายในและระบบการประกันภายนอก และมาตรา 48 กล่าวว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษา

ภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งระบบประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยอย่างมีประสิทธิภาพและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่รัฐมุ่งเน้นให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศ สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องสร้างความมั่นใจให้กับสังคมยอมรับว่า สามารถผลิตผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความคาดหวังของสังคม ตลอดจนแสดงความมั่นใจว่าปัจจัยและระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนมีความเป็นมาตรฐาน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาของชาติ และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายมุ่งมั่นในการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้สามารถดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 2 ข้อ 14 ระบุไว้ว่า “ให้สถานศึกษาจึงต้องจัดระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนให้สถานศึกษาดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็น

รายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง” และ หมวด 1 ข้อ 3 ระบุว่า “ระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนา มาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา”

จากแนวทางระบบการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการเพื่อให้เกิดภาพรวมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงให้ สถานศึกษา จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษา อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นคุณภาพของสถานศึกษาและเป้าหมาย ที่สถานศึกษาจะพัฒนาไปสู่มาตรฐานสถานศึกษาที่กำหนดเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้สังคม ยอมรับในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามที่สังคม ต้องการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานรับผิดชอบการบริหาร จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (เชียงราย – พะเยา) ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น ตลอดทั้งเสริมสร้าง ให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับตามมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง จึงให้ โรงเรียนในสังกัดดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 โดยให้จัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อ รองรับการประกันคุณภาพภายนอก

สถานศึกษา ถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เน้น การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน ซึ่งงานระบบประกัน คุณภาพภายในเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อ รองรับการประกันคุณภาพภายนอก แม้กระทั่งการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาจะผ่านไปแล้วช่วงระยะหนึ่งกระแสสังคมก็ยังคงมีการวิพากษ์วิจารณ์

ว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษายังไม่ได้สร้างระบบคุณภาพให้เกิดอย่างจริงจังมุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น เพื่อให้เกิดการเข้าสู่การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 จังหวัดพะเยา ปัญหาข้อเสนอแนะการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 914 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในจังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 (ข้อมูลครุ ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 ในจังหวัดพะเยา จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 270 คน ปีการศึกษา 2554 ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทียบจากตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 40-43)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 ในจังหวัดพะเยาตามระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ของกระทรวงศึกษาธิการ ในประเด็น

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา

3. จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. เพศ
  - 1.1 ชาย
  - 1.2 หญิง
2. อายุ
3. ประสบการณ์
4. ตำแหน่ง
  - 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
  - 4.2 ครู

ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในจังหวัดพะเยา ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวดที่ 2 ข้อ 14 ซึ่งประกอบด้วย

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา

3. จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษากำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น โดยให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังต่อไปนี้ (กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวดที่ 2 ข้อ 14)

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานของชาติมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ รวมทั้งจุดเน้นบริบท และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการพัฒนายึดสภาพปัญหาและความต้องการและให้ความสำคัญในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ วิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องมาตรฐานสถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสนับสนุนวิชาการ เป็นปัจจัยหลักในการวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา ตลอดจนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.3 การจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและพัฒนาการเรียนการสอน

1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติประจำปี ได้อย่างเหมาะสมและบรรลุสำเร็จตามแผน ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม

1.5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษากระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน กำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ในเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากการผลประเมินและเขียนรายงานผลการประเมินภายในตามมาตรฐานสถานศึกษา

1.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดทำรายงานการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำเสนอรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง

1.8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาต้องพัฒนาความยั่งยืนของการดำเนินงานของโครงการ และกิจกรรมตามแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินภายใน ผลการตรวจสอบคุณภาพผลประเมินอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ การพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนต่อเนื่องตลอดจนเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในจังหวัดพะเยา

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบทางการบริหาร ได้แก่ รองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 หมายถึง เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา

5. ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่ง ครูผู้ช่วย และครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 ในจังหวัดพะเยา ให้มีประสิทธิภาพและสามารถนำข้อมูลไปศึกษาและปรับปรุงเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกในครั้งต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 โดยได้ศึกษาตำราและเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังหัวข้อเรียงลำดับต่อไปนี้

1. ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. หลักการและกระบวนการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. หลักการสำคัญและการประเมินของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา
7. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
8. กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก ราชกิจจานุเบกษา 2 เมษายน 2553
9. ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดงานวิจัย

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด “ความรู้คู่คุณธรรม” และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 14 สิงหาคม 2542, หน้า 29)

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรสถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน นักเรียนที่จบการศึกษามาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้และสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจังซึ่งมีผลให้การศึกษาที่มีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

สรุปว่า การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ และสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

“การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” เป็นความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่ง คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยที่กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดด้วย

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรสถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีคุณภาพได้มาตรฐาน แม้จะไม่เท่ากัน แต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใด หรือโครงการใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้น ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

หลักการและกระบวนการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

1. ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนจนองค์การหรือสถานประกอบการ ที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถ ทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัว

และชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมบุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมายคือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรกระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง

2. ระบบการประกันภายนอกเป็นการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา ดำเนินงานโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่ประเมินและให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในทุก ๆ 5 ปี ผลจากการประเมินในภาพรวมจะนำเสนอรัฐบาล เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจึงยึดหลักการในการดำเนินการมี 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) โดยให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ประชาชนชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษาโดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริมและติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนา ร่วมกันและเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว

สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สู่เป้าหมายเดียวกัน

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

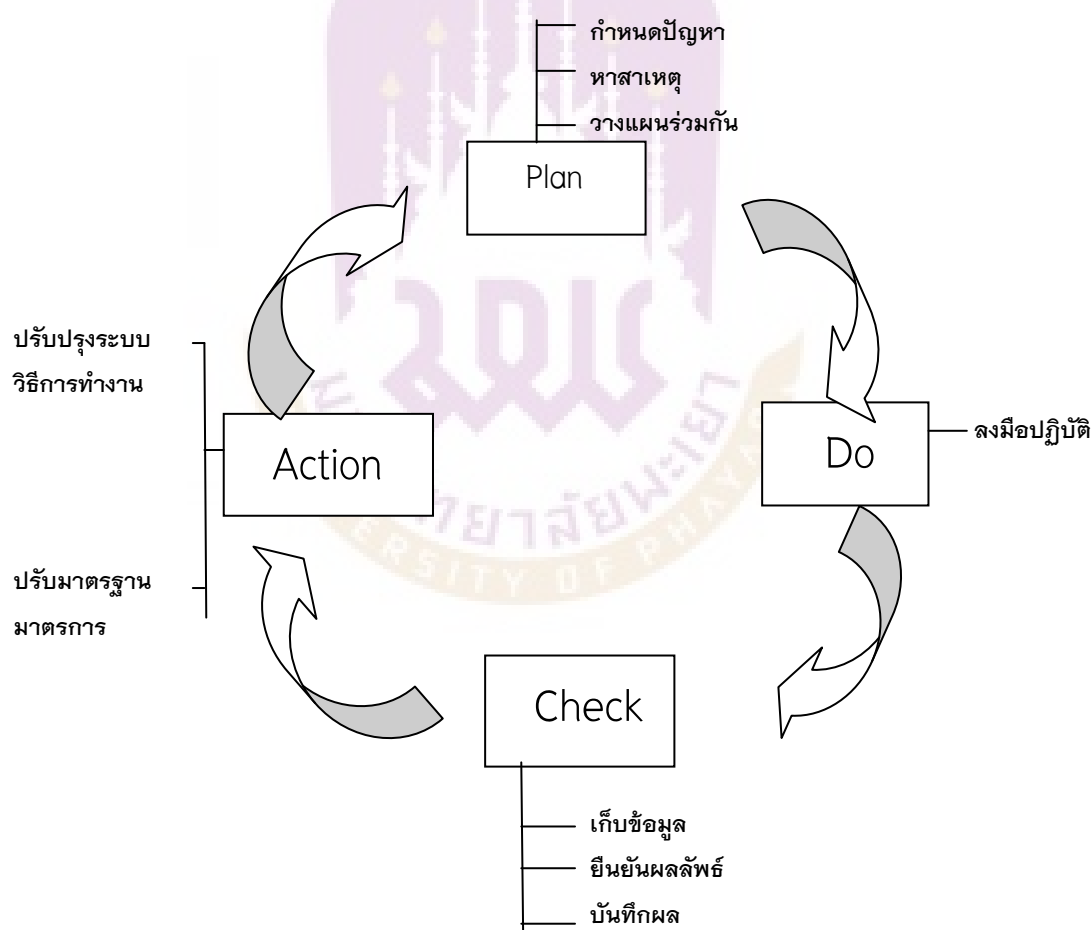
1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาการติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา กิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริงมีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของ การปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปีมีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริงข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้หรือโครงการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่าเหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลงข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

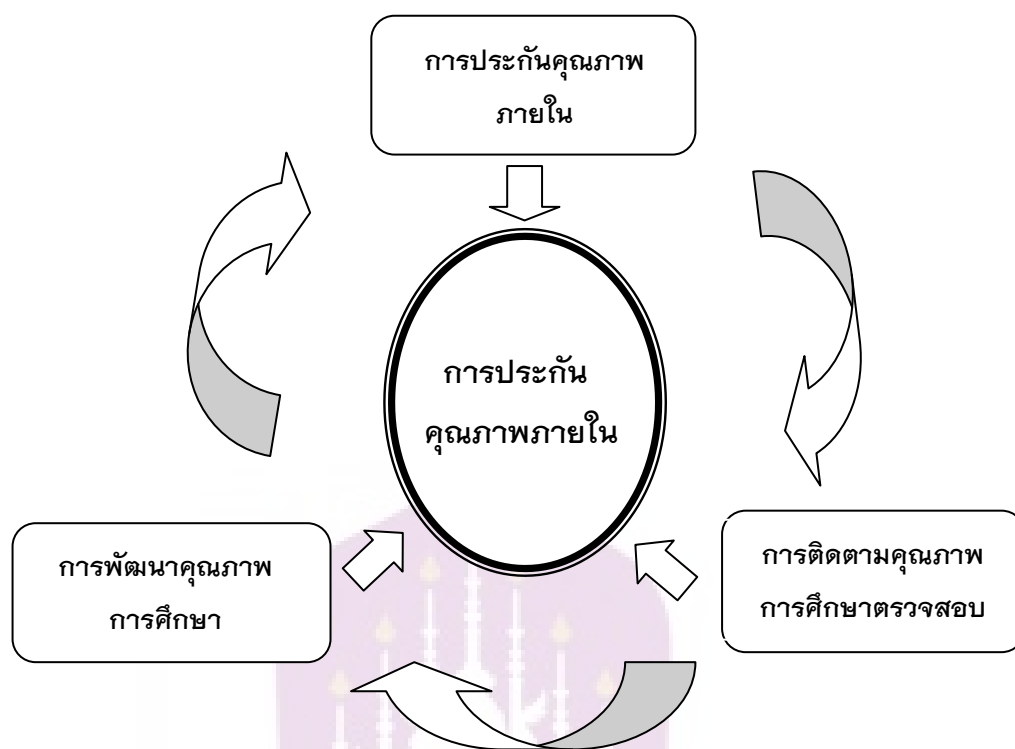
3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมายซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้น ในการคิดกิจกรรม/ โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใดต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบทำงานร่วมกันได้ดีรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกแนวทางที่ดีที่สุดยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกันและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น ประการสำคัญต้องมีระบบกลไกการปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งติดตามกำกับการทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ภาพ 1 แสดงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

ภาพ 2 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 13

จากภาพ 2 จะเห็นว่ากระบวนการดำเนินงานทั้ง 3 ส่วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเป็นวงจรการพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่งโดยมีมาตรฐานเป็นหลักหรือเป้าหมายรวมทั้งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 2 ข้อที่ 14 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“มาตรฐานการศึกษา” เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษามาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอื่นทั้ง ยังมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นหลายประเภทหากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนตามกฎกระทรวงได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนชุมชน และท้องถิ่นด้วยสถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งระดับปฐมวัย มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่นและชุมชนคาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิด การเป็นยุวเกษตรกร การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น/พื้นบ้าน การมีทักษะในอาชีพ ความสามารถเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น นำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไรก็ตามสถานศึกษาต้องพึงตระหนักเสมอว่ามาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั้นควรมีการระบุตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินและการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานนั้น ควรประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ บุคคลที่มี

ส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักปราชญ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ จากมหาวิทยาลัย แหล่งความรู้ใกล้เคียง เจ้าของกิจการหรือสถานประกอบการในชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันในคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุนและทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แผน (Plan) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับเป็นเครื่องชี้นำการดำเนินการใด ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร การวางแผนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน

สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผน 2 ประเภท คือ

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่มีรอบระยะเวลาการพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือแผน 5 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan/ Improvement Plan)

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan/ Operation plan) ซึ่งแตกออกมาจากแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมนอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลา สถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ราบรื่น คล่องตัว มีการประเมินตนเอง อันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้านและรอบคอบโดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่า เหมาะสมสำหรับเป็นเข็มทิศชี้นำการดำเนินงาน

ตามกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์ และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้ ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร และกรอบเวลาของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาพิจารณา จากประเด็นที่กฎกระทรวงกำหนดให้ต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้
อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
3. กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้
ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการ
เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหาร
จัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
4. กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
5. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและ
ดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง
และองค์กรชุมชน
7. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
8. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ต้องเข้าใจบริบท และความต้องการ
ของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่มีข้อมูล
เชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ทั้งผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินระดับเขต
พื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ รวมทั้งผลการวิจัยจากการทำวิจัยชั้นเรียนของครู แต่ละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน โครงการ/ กิจกรรมหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้
สอดคล้องกับการแก้ปัญหา และความต้องการใช้แหล่งวิทยากรที่อยู่ใกล้เคียงให้เป็นประโยชน์
และที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่งคือ บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตสำนึกร่วมในการจัด
การศึกษาให้ถึงเป้าหมายที่หวังไว้ร่วมกัน

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐาน ที่สถานศึกษากำหนดไว้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดระบบการบริหารสถานศึกษาและระบบสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 การจัดระบบบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถจัดระบบบริหารโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA: Plan Do Check Act) ของเดมिंग (Deming Cycle) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (TQM) เป็นต้น

การจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ การบริหารงานตามโครงสร้างของสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษจำเป็นต้องมีคณะกรรมการหลายระดับหลายฝ่ายนับตั้งแต่ระดับบริหาร/ อำนวยการระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นหรือมีการตั้งคณะทำงานเฉพาะขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานเป็นคราว ๆ ไป สถานศึกษาขนาดกลาง ซึ่งคูจะมีความคล่องตัวมากที่สุดก็จำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบงานที่เหมาะสม เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้มากที่สุดสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ควรเน้นลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ เช่น รวมนงานวิชาการและงานงบประมาณไว้ด้วยกัน เพราะทุกงานต้องเกี่ยวข้องกับการใช้เงิน หรือรวมนงานวิชาการกับงานบุคคลากรเพราะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกันกับครู ครูทุกคนต้องทำงานบริหารทั่วไปได้ เป็นต้น การทำงานในรูปแบบคณะกรรมการอาจมีความจำเป็นน้อยมากสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก เพราะบุคลากรมีอยู่เพียงไม่กี่คน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องมีแผนการทำงานของตนเองควบคู่กับแผนการสอนด้วยเพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงานเป็นระยะตามวงจรคุณภาพมีการปรับปรุงงาน ทันท่วงทีไม่ทำให้งานค้างคั่ง จึงมีเวลาให้กับการพัฒนาการเรียนการสอนได้เต็มที่

3.2 การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้รับผิดชอบดูแลสารสนเทศของสถานศึกษาต้องทำงานอย่างมีระบบโดยมีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นวางแผนการเก็บข้อมูลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายสร้าง

ความเข้าใจให้ทุกฝ่ายความตระหนักถึงความจำเป็นในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้องข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลายล้วนต้องได้จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทั้งสิ้นเมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้องการได้มาซึ่งข้อมูลก็จะมี ความถูกต้องและได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

การศึกษาของสถานศึกษามีหลายด้าน เช่น ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน วิธีการ รูปแบบ นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู วิธีการรูปแบบ การบริหารจัดการของสถานศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาสถิติและผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษาวิธีการ จำนวนครั้ง จำนวน โครงการที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและสารสนเทศที่นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่สุด คือ ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน เป็นรายบุคคลและต้องทำให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียนเพื่อการวางแผนและปรับปรุง การดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์ การมีระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงจะนับว่าได้ประโยชน์ อย่างแท้จริง

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศสามารถจัดเก็บในรูปแบบของแฟ้มเอกสารหรือ จัดเก็บโดยใช้ระบบต่าง ๆ จากคอมพิวเตอร์ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนและบุคลากรของ สถานศึกษาปัจจุบันสถานศึกษาขนาดใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการบันทึกข้อมูลประมวลผล แล้วสรุปเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้งานได้ทันทีเช่นเดียวกันสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งมีบุคลากรไม่เพียงพอควรใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศ

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงานเพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมี เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกันแต่แผน จะไม่มีความหมาย ถ้าการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนักผู้บริหารจะทำหน้าที่จัด สิ่งอำนวยความสะดวกสวดกสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้ความสำคัญการดำเนินงาน และปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย ครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็ม ศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงาน ตามแผนงาน/ โครงการ

กิจกรรมที่กำหนดไว้ ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม เมื่อสิ้นสุด การดำเนินงานซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุดและภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญ ของการพัฒนาสถานศึกษาผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม ที่กำหนดไว้รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือ แก่บุคลากรทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมถึงการจัดทำ รายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

ในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษานั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ต่อเนื่องเพื่อให้ เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้นหรือกำลังถดถอยลง และควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเร่งพัฒนา ในเรื่องใดบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงควรกระทำทุกปี ถือเป็นการประเมินตนเอง ของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง การดำเนินงานทำได้ทั้งระหว่างหลังการดำเนินงานโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาควรให้ ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรก และเชื่อมโยงถึงมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ รวมถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วย

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ กฎกระทรวงยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษามีหน้าที่ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วยโดยให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบ อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกสามปีทั้งนี้ในส่วน of สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบ

คุณภาพสถานศึกษาภายในเขตการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพและได้รับประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบครบถ้วน กรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดมีสถานศึกษาในคุณภาพและรับผิดชอบจำนวนไม่มากควรมีการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกปี ส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่สามารถตรวจสอบให้ครบได้ภายใน 3 ปี ก็ควรมีการประสานงานโดยอาศัยบุคลากร/ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมปฏิบัติการได้ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการออกติดตามตรวจสอบมีการกำหนดกรอบการตรวจสอบที่ชัดเจนซึ่ง ประเด็นการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการแจ้งผลการตรวจสอบให้สถานศึกษาทราบเปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วยประโยชน์ จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชนหรือแม้แต่ผู้เรียนเองรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาและหาทางปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกันรวมทั้งนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีและใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องการประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันทีเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง(Continuous Improvement)การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation)

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลักแต่ควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน ดังนี้

6.1 คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อน

ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

6.2 คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาสถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้ในทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาสถานศึกษาสามารถสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและถือว่าเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้สถานศึกษาต้องมีการจัดทำรายงานหลายเล่ม การจัดทำรายงานประจำปีถือเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วสถานศึกษาต้องเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วยรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้จะนำไปเป็นฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในผลการตรวจสอบคุณภาพผลประเมินที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษาต้องยึดคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเองจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนด้วยจิตสำนึกที่ว่า “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน การดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนทั้งสถานศึกษา” การพัฒนาอย่างต่อเนื่องควรคำนึงถึง

8.1 สร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยถือว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา

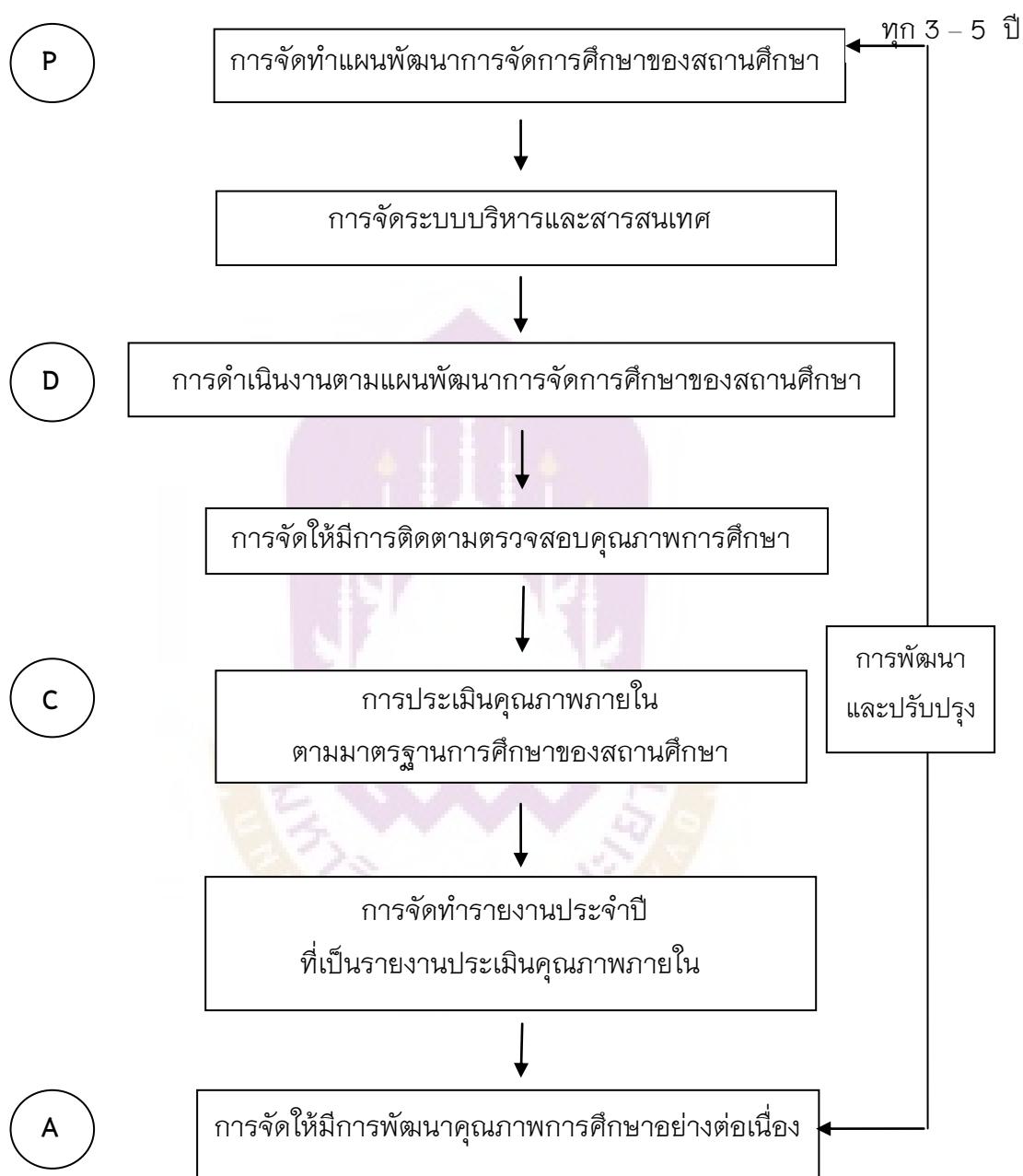
8.2 กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึง อัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกันจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผน และดำเนินงานตามแผนโดยเน้นระบบคุณภาพมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

8.3 นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเอง หรือจากหน่วยงานต้นสังกัด ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการใช้ ข้อมูลและสารสนเทศอย่างชาญฉลาด

8.4 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้คือรู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลาเกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ อย่างหลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และ แลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นการตรวจสอบและ ประเมินผลการดำเนินงาน (Check) เป็นขั้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะเป็นข้อมูลเชื่อมโยงไปสู่ ขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Act) เพื่อเป็นพื้นฐานในขั้นการวางแผนพัฒนา (Plan) ทำให้วงจรคุณภาพ (PDCA) ชับเคลื่อนไปครบวงจรคุณภาพและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในขั้นการปรับปรุง พัฒนา (Act) นั้นมีความหมายเป็น 2 นัย กล่าวคือ นัยแรก ถ้าพบว่าผลการประเมินคุณภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ก็รักษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) ไว้แล้วนำมาจัดทำ เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard) ของสถานศึกษา ส่วนนัยที่สอง ถ้าผลการประเมิน ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ต้องนำผลการประเมินมาพิจารณา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เพื่อการวางแผนปรับปรุงพัฒนา (Plan) ในปีต่อไป รวมทั้งเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาก็กต้องพัฒนาให้ดี ยิ่งขั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกลไกของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ก็ จะขับเคลื่อนสู่การปรับปรุงพัฒนาตามวงจรคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนคุณภาพ การศึกษา ก็ จะพัฒนาขึ้นตามลำดับ แม้แต่มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard) เมื่อนำไปสู่ การปฏิบัติในปีต่อไปก็ต้องมีการประเมินและปรับปรุงพัฒนาเช่นกัน ดังนั้น สถานศึกษาที่มุ่ง สร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้ยั่งยืน จำเป็นต้องขับเคลื่อนวงจรคุณภาพ PDCA กับ SDCA (Standard-Do-Check-Act) ให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งด้วยกลวิธีที่เหมาะสมกับบริบท ของแต่ละสถานศึกษาซึ่งการใช้แนวคิดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามวงจรคุณภาพ PDCA อย่างแนบแน่น ทั้งนี้

เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ของวงจรคุณภาพ PDCA กับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 16

หลักการสำคัญและการประเมินของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. จุดมุ่งหมายของการประเมินภายใน คือ สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพให้เกิดแก่ผู้เรียน

2. การดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายข้อ 1. ต้องทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน มีการทำตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาการทำงาน

3. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามีส่วนร่วม ในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษา พัฒนาปรับปรุง ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ให้สถานศึกษามีภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง สังคมและประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพใน

1. เพื่อตรวจสอบคุณภาพและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสถานศึกษา

2. เพื่อนำผลการประเมินภายในมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

3. เพื่อพัฒนาระบบประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา

4. เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษาไปจัดทำรายงานประจำปี

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา จะต้องมีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย (Objectivity) มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ถูกประเมิน ดังนั้น การเลือกใช้วิธีการประเมินต้องเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบความถูกต้องหลาย ๆ แห่ง ซึ่งมาตรฐานการประเมินสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในการประเมินในแต่ละมาตรฐานการศึกษาดังนี้

1. มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตาม ที่ผู้ใช้ผลการประเมินอยากรู้ นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน โดยเฉพาะ หากสามารถให้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคลประโยชน์มากขึ้น

2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ วิธีการที่ใช้การประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ ในแนวทางปฏิบัติจริง คุ่มค่าและเหมาะสม

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม วิธีการที่ใช้การประเมินต้องไม่ส่งผลกระทบต่อ ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมิน คือ ไม่ก่อให้เกิดผลเสียกับผู้ให้ข้อมูล

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องมีความถูกต้อง ให้ข้อมูล เชื่อถือได้ ต้องใช้เครื่องมือในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดมีความสมบูรณ์ ครบถ้วนตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งข้อมูลเชื่อถือได้ ให้ข้อมูลตามความเป็นจริงวิธีการ วิเคราะห์และการเสนอผลการประเมินถูกต้องและผลการประเมินมีความเป็นปรนัย

ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการ ประเมินคุณภาพภายใน เน้นให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่า การประเมินคุณภาพคือภารกิจ ประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของ การประเมินคุณภาพภายใน ต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เน้นการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน การสร้างเครื่องมือ ในการประเมินตามมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผล การประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

2. ขั้นการดำเนินงาน

ขั้นการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง ซึ่งวงจรของเดมมิ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Action) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็น

แนวทางการดำเนินงาน การวางแผน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ใช้ ในการจัดทำแผนของสถานศึกษาได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนดวิธีการประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน วางแผนการเก็บข้อมูล วางแผนการวิเคราะห์ สรุปและรายงานผล

2.2 การดำเนินงานตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุขโดยอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามที่วางแผนและให้การนิเทศ

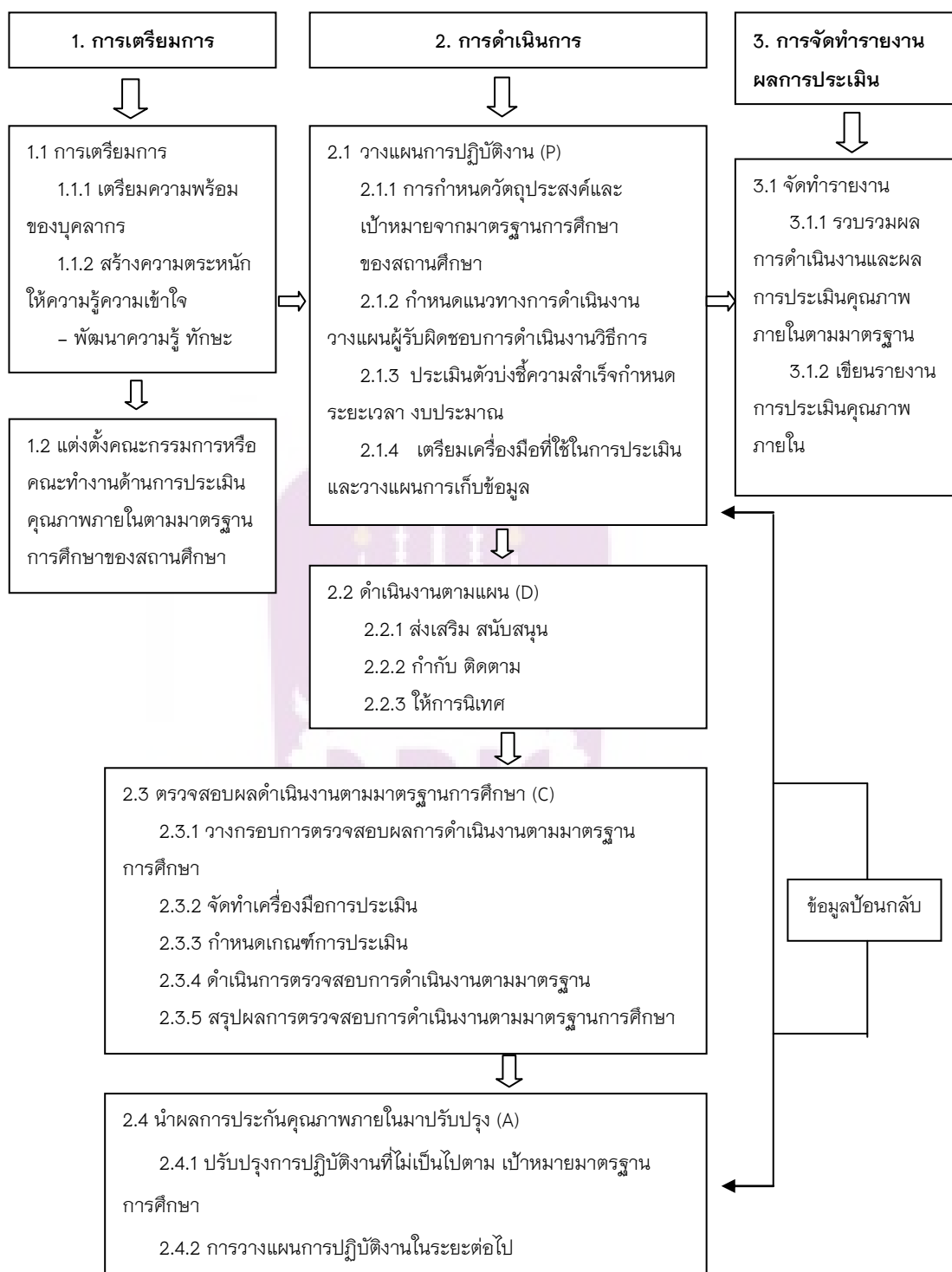
2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาสร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การประเมิน ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานและสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

2.4 การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวที่สถานศึกษาเลือกใช้แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล หรือไม่ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนินการตามขั้นตอนข้อที่ 1. ใหม่ เพื่อนำไปวางแผนการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้ดำเนินการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

3. ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแล้ว จะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

ภาพ 4 แสดงกระบวนการการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ใช้เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554 ยึดอุดมการณ์หลักการจัดการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดคำอธิบายและระดับคุณภาพ พร้อมทั้งเกณฑ์การผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาตลอดจนเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 5 ด้าน มี 15 มาตรฐาน แต่ละมาตรฐานมีกำหนดตัวบ่งชี้ที่ครอบคลุมและให้น้ำหนักความสำคัญกับกระบวนการบริหารและการจัดการ ร้อยละ 70 ส่วนผลของการบริหารและการจัดการคือคุณภาพผู้เรียนเป็นร้อยละ 30 มีรายละเอียดของมาตรฐานและน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ

- 1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ
- 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น
- 1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/ นาฏศิลป์ /กีฬา/ นันทนาการตามจินตนาการ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

- 2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร
- 2.2 เชื้ออาหารผู้อื่นและกตัญญูทวดเวที่ต่อผู้มีพระคุณ
- 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
- 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.5 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว

2.6 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

2.7 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน

2.8 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล

4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง

4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง

4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์

5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์

5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์

5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ

6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง

6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

7.1 ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

7.2 ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

7.3 ครูออกแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา

7.4 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

7.5 ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

7.6 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วยความเสมอภาค

7.7 ครูมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบและใช้ผลในการปรับการสอน

7.8 ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลาเต็มความสามารถ
มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

8.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน

8.2 ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ

8.3 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ

8.4 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ

8.5 นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา

8.6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

9.1 คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด

9.2 คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแล และขับเคลื่อน การดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

9.3 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

10.1 หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น

10.2 จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตาม ความถนัด ความสามารถ และความสนใจ

10.3 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

10.4 สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุป ความรู้ได้ด้วยตนเอง

10.5 นิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุง การเรียนการสอน อย่างสม่ำเสมอ

10.6 จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน พัฒนาเต็มศักยภาพ

11.1 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก เพียงอยู่ในสภาพใช้การได้ดีสภาพแวดล้อมร่มรื่นและมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

11.2 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

11.3 จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง

12.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

12.2 จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง พัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

12.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา

12.4 ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา

12.5 นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

12.6 จัดทำรายงานประจำปีเป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

ด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้

13.1 มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและ บุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง

13.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและ จุดเน้นที่กำหนดขึ้น

14.1 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา

14.2 ผลการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และ จุดเน้นของสถานศึกษา

ด้านที่ 5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

15.1 จัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้นตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษา

15.2 ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก ราชกิจจานุเบกษา 2 เมษายน 2553

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

“การประเมินคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

“การประเมินคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)หรือผู้ประเมินภายนอก

หมวด 1 บททั่วไป

ข้อ 3 ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนา มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

1. การประเมินคุณภาพภายใน
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

1. การประเมินคุณภาพภายนอก
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วม ของชุมชน

ข้อ 6 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณา และเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน

ข้อ 7 สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

หมวด 2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ข้อ 14 ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 15 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ 14 (1) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกฉลัักษณ์ของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดและต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย

ข้อ 16 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ 14 (2) ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
3. กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
4. กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
5. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน

7. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

8. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ข้อ 17 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรม ที่เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน และร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ข้อ 18 ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทราบ รวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 33(1) แห่งกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 อันเป็นกฎหมายที่มีการบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน ออกประกาศหลักเกณฑ์และ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้

หลักการสำคัญ

ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ดำเนินการ ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักการของการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจ ที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย

2. การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น เพราะผลการพัฒนาของแต่ละคนก็คือผลรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษา

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นครั้งคราวเท่านั้น

4. การประกันคุณภาพการศึกษาต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถว่าจ้างหรือขอให้บุคคลอื่น ๆ ดำเนินการแทนได้

5. การประกันคุณภาพการศึกษาต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินของสถานศึกษา

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

ให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้

1.2 พิจารณาสาระสำคัญของที่กำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา

1.3 กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้

1.4 ประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ

ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

2.1 ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนี้

2.1.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามภาพจริง

2.1.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.1.3 กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้

การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อ บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

2.1.4 กำหนดแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

2.1.5 กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและ ผู้เรียน ร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชน และท้องถิ่น

2.1.7 กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ

2.1.8 เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษาและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

2.2 ให้สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

2.2.1 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.2 ให้กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

2.2.3 เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบ

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินการดังนี้

3.1 จัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3.2 กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด

3.3 นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียน การสอน

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

4.1 นำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติ ตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้

4.2 ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดำเนินการดังนี้

5.1 กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา

5.2 ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5.3 รายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

5.4 เตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

6.1 ให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

6.2 ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ดำเนินการดังนี้

7.1 สรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

7.2 นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการสถานศึกษาและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

7.3 เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการดังนี้

8.1 ส่งเสริมแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา

8.2 นำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากการประเมินตนเอง หรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

8.3 เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา

การดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดให้หน่วยงานต้นสังกัดที่มีสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในความรับผิดชอบดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมที่เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการ ประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
2. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น ระบบข้อมูลสารสนเทศแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำ รายงานประจำปี เป็นต้น
3. กำกับและดูแลคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับหรือรักษามาตรฐานคุณภาพ การศึกษา
4. กำกับและดูแลคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับหรือรักษามาตรฐานคุณภาพ การศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี และแจ้งผลการติดตามตรวจสอบให้สถานศึกษาทราบ
6. นำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้วางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง
7. เผยแพร่ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด ระดับเหนือขึ้นไปและสาธารณชน
8. เชื่อมโยงผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินภายในเพื่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา
9. สร้างเครือข่ายคุณภาพเพื่อร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
10. ประกาศเผยแพร่ผลการปฏิบัติดีของสถานศึกษาในสังกัดต่อสาธารณชนและ หน่วยงานต่าง ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

คำสอนันท์แก้ว (2552, หน้า 60-63) ได้วิจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอภูซางจังหวัดพะเยา ผลของการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานมาก ได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดบริหาร ด้านการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนและการดำเนินงานตามแผน ด้านการรายงานคุณภาพประจำปี ด้านการพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามลำดับ ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหาร รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดทำแผนและการดำเนินการตามแผน ด้านการพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบสารสนเทศและด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล การทำงานเป็นทีมและการใช้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และและปัญหาด้านการจัดระบบสารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ มีการจัดข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ มีการจัดข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดและผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการจัดข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาตามนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ตามลำดับ ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ มีการจัดระบบสารสนเทศเป็นปัจจุบัน ครบถ้วนถูกต้องสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีระบบการจัดเก็บการใช้การให้บริการที่สะดวก รวดเร็วทันต่อการใช้งาน

ธีรพรรณ แจ้ใส (2552) ได้วิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา

เขต 2 ผลของการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.83 ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านที่ 1 การจัดระบบบริหารและการจัดการระบบสารสนเทศ รองลงมาเป็นการปฏิบัติด้านที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและด้านที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาการศึกษา ซึ่งมีการปฏิบัติรองลงมา ตามลำดับ สภาพปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชิงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 อยู่ในระดับน้อยค่าเฉลี่ย 2.27 ด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านที่ 1 การจัดระบบบริหารและการจัดการระบบสารสนเทศ ด้านที่ 4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาและด้านที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

บุญช่วย อุปรีตี (2552, หน้า 100) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาพบว่ามีปัญหา ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานสถานศึกษา

โสภณ พรหมแก้ว (2552) ได้วิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผลของการศึกษา สรุปได้ดังนี้ ในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ตามมาตรฐานการศึกษาชั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน การเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่ได้ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบ วินัย ปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นสมาชิกที่ดีต่อครอบครัวชุมชนและสังคม มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ มีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดติดครุอบรมณ์นักเรียนด้วยความเอื้ออาทร และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและการพัฒนาการเรียนการสอนของตนอยู่เสมอ แต่ผู้บริหารและ

ครูส่วนน้อยไม่ได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน มีจำนวนครูไม่เพียงพอตามเกณฑ์ ไม่ได้จัดทำสาระการเรียนรู้บูรณาการและไม่ได้จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สุชีรา จินดาวงศ์ (2550, หน้า 67-70) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบสารสนเทศของโรงเรียนดงคำใต้วิทยาคม จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ในการดำเนินงานระบบสารสนเทศของโรงเรียนดงคำใต้วิทยาคมได้มีการจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศเกือบทุกงานที่เกี่ยวข้องการเก็บข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลประมวลผลข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูลหรือคลังข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้แต่ยังมีบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ เช่นการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีสัมภาษณ์ การตรวจสอบข้อมูลด้วยการเปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีตการจัดทำดัชนีและตัวชี้วัดในการประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถรับผิดชอบประจำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติประเภทข้อมูลเป็นปรนัย และการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประเมินคุณภาพผลงานนักเรียน สำหรับปัญหาที่พบ รวบรวมข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับมาในเรื่องคุณภาพ ความถูกต้องและความสมบูรณ์สมบูรณ์ของข้อมูล ขาดบุคลากรในการประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บไม่เป็นระบบ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและไม่ได้นำเสนอข้อมูลได้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพัฒนางาน

วิเชียร จันทวิเศษ (2549, หน้า 113-114) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับ มากทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ ได้แก่ การเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารและครู บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีได้ระบุถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการทำรายงานประจำปีกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านการดำเนินงานตามแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา มีปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล แผนงานและโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องปฏิบัติงานโครงการ/ กิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายและปฏิบัติงานโครงการ/ กิจกรรมตามที่กำหนดตามแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ทัน ตามกำหนดเวลา ส่วนปัญหาอันดับสุดท้าย ได้แก่ กำหนดให้บุคลากรทุกคนรับผิดชอบงานโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ชัดเจน

สมจิต ตาคำแสง (2548, หน้า 50) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นในด้านกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมากขึ้น จากเดิมในส่วนของปัญหานั้นพบว่าด้านครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณ ขาดการจัดทำแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่องและการนำแผนไปปฏิบัติอย่างจริงจังในส่วนของมาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอนนั้นครูมีความสนใจและตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนแต่มีบางส่วนที่ยังขาดขวัญและกำลังใจในการดำเนินงานในด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนนั้น พบว่าส่วนใหญ่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่น่าพอใจ ยังขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมในด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาทางด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้นโรงเรียนมีการเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษามีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนของสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในด้านการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

สมชาติ อธิกิจรุ่งเรือง (2548) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาระบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยภาพรวมของผู้บริหารการศึกษา และครูประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประกันคุณภาพการศึกษา มีความพร้อมต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาพบว่ามีปัญหาดำเนินงาน ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ ขาดข้อมูลในการจัดทำสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา คือ ครู ผู้ปกครอง และชุมชนไม่เข้าใจรูปแบบและระบบการพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยังไม่มีขั้นตอนการดำเนินงาน

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา คือ ไม่ดำเนินการตามกระบวนการตรวจสอบและทบทวนที่จริงจังอย่างต่อเนื่อง

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ ขาดความเป็นจริงในการประเมิน เนื่องจากต้องการเพียงตัวเลข

7. การรายงานคุณภาพประจำปี คือ ขาดข้อมูล ตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน และไม่สัมพันธ์กันในการจัดทำรายงาน

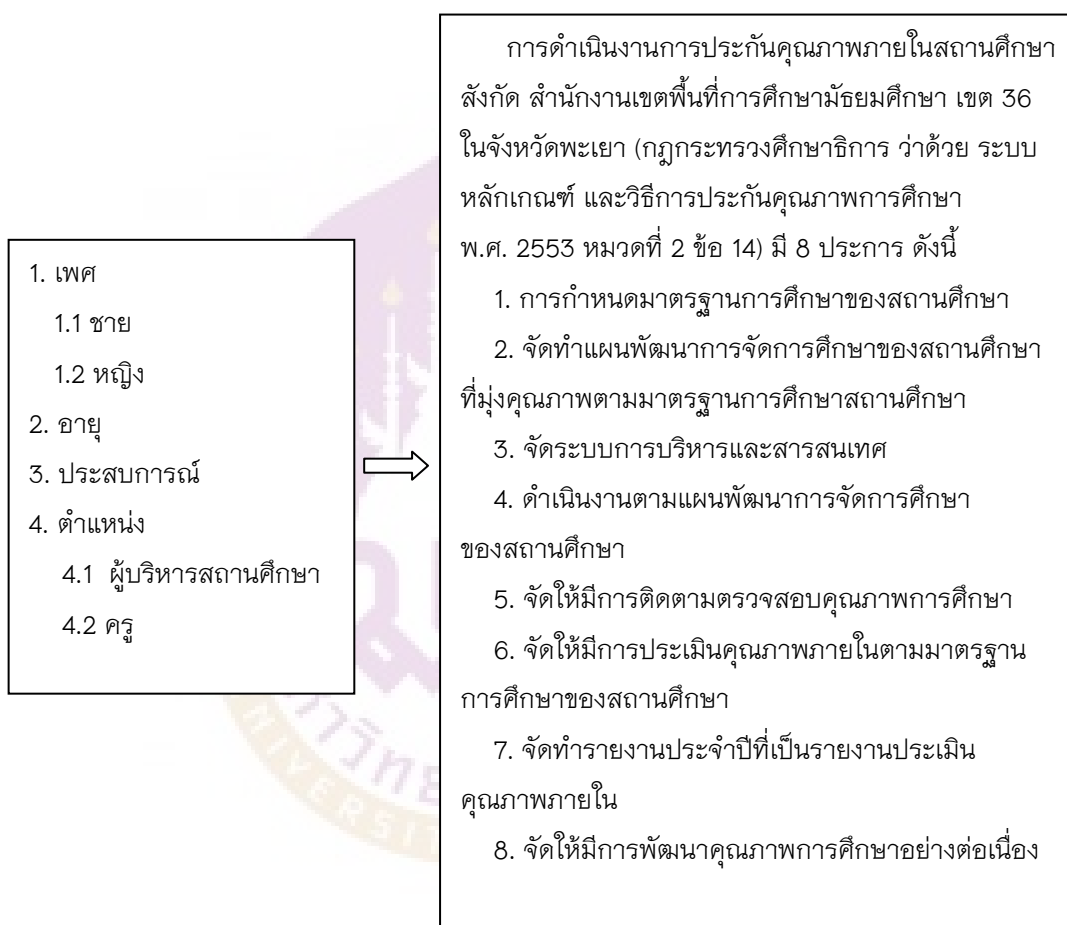
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ องค์กรไม่เห็นความสำคัญของการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

เอนก ตาเจริญเมือง (2547, หน้า 76-78) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า มีการสร้างความตระหนักในการจัดทำแผนให้กับ ทุกฝ่ายที่มีส่วนรับผิดชอบแผนพัฒนาคุณภาพศึกษามุ่งคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือมีการกำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดแหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารได้กระตุ้นให้เกิดผู้นำทางวิชาการในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและ ส่วนหนึ่งเห็นว่ายังไม่ได้ปฏิบัติ ในการนำร่างแผนฉบับที่จะใช้จริงให้ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ การประเมินความสอดคล้องในการทำแผน ในขณะที่บางส่วน ไม่แน่ใจการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ในการจัดทำแผน รองลงมาคือ การประเมินความสอดคล้องในการจัดทำแผน ใช้การบริหารระบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนเช่นเดียวกัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า แผนพัฒนาคุณภาพส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถตามศักยภาพ มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ กิจกรรม มีโครงการที่สะท้อนการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร สถานศึกษามุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการให้นักเรียนได้ความรู้พื้นฐาน ตามหลักสูตรการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการจัดทำแผนงานเป็นรูปเล่ม และส่วนหนึ่งเห็นว่ายังไม่ได้ปฏิบัติในการบริหารงาน แบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานอย่างมีระบบในการจัดทำแผน สำหรับ

บางส่วนเห็นว่า ยังไม่แน่ใจในการดำเนินอย่างเป็นระบบ ในการจัดทำแผน และใช้บริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาตามกรอบข่ายงาน ไว้ดังนี้ ดังภาพ 5

ภาพ 5 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอกระบวนการศึกษาตามลำดับขั้นตอนโดยทั่วไป ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในจังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 914 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในจังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 270 คน ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทียบจากตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 40-43)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในจังหวัดพะเยา ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารและปรับปรุงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ แบบสอบถามเป็นลักษณะแบบเลือกตอบ (Check-list) เพื่อทราบถึงตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale)แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพในสถานศึกษามากที่สุด
- 4 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพในสถานศึกษามาก
- 3 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพในสถานศึกษาปานกลาง
- 2 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพในสถานศึกษาน้อย
- 1 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพในสถานศึกษาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.6 ขอบหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้แก่

2.6.1 ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยไร่

2.6.2 นายอุทร นัตตาทกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนดงเจนวิทยาคม

2.6.3 นางกิตติมา จันทร์บรรจง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

2.7 นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ของแบบสอบถาม แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 65) นำไปทำแบบสอบถาม ผลปรากฏว่า ข้อคำถามจำนวน 46 ข้อ ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 จำนวน 44 ข้อ มีค่าเท่ากับ 0.66 จำนวน 1 ข้อ และมีค่าเท่ากับ 0.33 จำนวน 1 ข้อ

2.8 นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

2.9 นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.10 นำสอบถามมาวิเคราะห์หาอำนาจ จำแนกรายข้อโดยวิธีหาค่า Item Total Correlation เลือกคำถามที่มีอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไปและหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99) ดังนี้ แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.32–0.86 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

2.11 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ให้สมบูรณ์จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือส่งจากวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัด สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 270 ฉบับได้กลับคืนจำนวน 270 ฉบับ คิดเป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

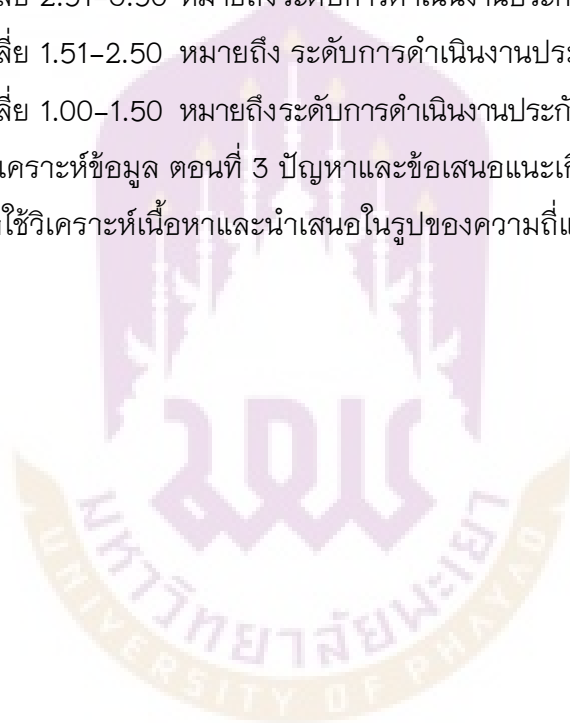
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

2. จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะตัวแปร คือ ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ ร้อยละ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาประเมินระดับความคิดเห็นของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้เกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้
  - ระดับเกณฑ์ความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้
  - ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมากที่สุด
  - ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมาก
  - ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในปานกลาง
  - ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในน้อย
  - ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในน้อยที่สุด
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาใช้วิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบของความถี่และร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	116	43.00
หญิง	154	57.00
รวม	270	100.00
2. อายุ		
20-30 ปี	57	21.10
31-40 ปี	99	36.70
41-50 ปี	84	31.10
51-60 ปี	30	11.10
รวม	270	100.00
3. ประสบการณ์		
1-5 ปี	63	23.30
6-10 ปี	95	35.20
11 ปีขึ้นไป	111	41.10
รวม	270	100.00
4. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	36	13.30
ครู	243	86.70
รวม	270	100.00

ตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.00 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43.00 และมีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.70 รองลงมา อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.10 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.10 และรองลงมา 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.20 และมีสถานภาพของตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 86.70 รองลงมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.30

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.55	0.54	มากที่สุด	1
2	สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	4.49	0.58	มาก	2
3	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	4.49	0.60	มาก	2
4	สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้	4.39	0.65	มาก	4
5	สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา ให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ	4.41	0.65	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม		4.47	0.45	มาก	

ตาราง 2 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.47) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55) รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ และสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาสอดคล้องมาตรฐานการศึกษาชาติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ =4.49) ส่วนสถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.39)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดทำแผนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง	4.33	0.58	มาก	7
2	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพ ผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.99	0.59	มาก	1
3	สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.45	0.59	มาก	2
4	สถานศึกษากำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ	4.23	0.67	มาก	11
5	สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและ ผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.39	0.62	มาก	5
6	สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่และทางการมีส่วนร่วมของบิดามารดาผู้ปกครององค์กรหน่วยงานชุมชนและท้องถิ่น	4.25	0.64	มาก	10
7	สถานศึกษากำหนดการใช้และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ	4.31	0.65	มาก	9
8	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาจัดการศึกษาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.38	0.64	มาก	5
9	สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	4.33	0.60	มาก	8
10	สถานศึกษากำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ	4.37	0.62	มาก	6

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
11	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.40	0.70	มาก	4
12	สถานศึกษากำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติที่ชัดเจน	4.41	0.64	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม		4.36	0.42	มาก	

ตาราง 3 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$) รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) และสถานศึกษากำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) ตามลำดับ ส่วนสถานศึกษากำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
ด้านจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษาจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหาร ของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.34	0.60	มาก	2
2	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบข้อมูล สารสนเทศ	4.37	0.61	มาก	1
3	สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและ ให้บริการ	4.14	0.68	มาก	4
4	สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน	4.19	0.71	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม		4.26	0.52	มาก	

ตาราง 4 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ
โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าสถานศึกษากำหนด
ผู้รับผิดชอบ และจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) รองลงมา
2 ลำดับ สถานศึกษาจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนา
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) และ
สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาการเรียน
การสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) ส่วนสถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็น
หมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดใน
ระดับมาก ($\bar{X}=4.14$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านดำเนินงานตามแผนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผนฯ ก่อนการดำเนินงาน	4.33	0.62	มาก	1
2	สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้	4.28	0.62	มาก	4
3	สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.29	0.62	มาก	3
4	สถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน	4.16	0.66	มาก	5
5	สถานศึกษามีการประเมินและนำเสนอรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ	4.30	0.63	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม		4.27	0.48	มาก	

ตาราง 5 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านดำเนินงานตามแผนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผนฯ ก่อนการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$) รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษามีการประเมินและนำเสนอรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$) และสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) ตามลำดับ ส่วนสถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา	4.27	0.65	มาก	3
2	สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง	4.29	0.70	มาก	2
3	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบครอบคลุมในด้านบุคคล ทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ระบบการประกันคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา	4.30	0.67	มาก	1
4	สถานศึกษามีเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตามตรวจสอบ	4.12	0.70	มาก	5
5	สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	4.17	0.72	มาก	4
6	สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงพัฒนา	4.17	0.67	มาก	4
7	สถานศึกษาเตรียมการและให้ความร่วมมือ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด	4.30	0.66	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม		4.23	0.54	มาก	

ตาราง 6 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษา มีการติดตามตรวจสอบครอบคลุมในด้าน บุคคล ทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ การบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพ ผู้เรียนและสถานศึกษาและสถานศึกษาเตรียมการและให้ความร่วมมือ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$) รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) และสถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) ตามลำดับ ส่วนสถานศึกษามีเครื่องมือ เก็บข้อมูลการติดตามตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐาน การประเมินคุณภาพภายใน ตามการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัดประกาศขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน	4.39	0.60	มาก	1
2	สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	4.36	0.60	มาก	2
3	สถานศึกษานำผลการประเมินมาวิเคราะห์ และสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน	4.30	0.62	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม		4.35	0.52	มาก	

ตาราง 7 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัดประกาศขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) รองลงมา สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลายและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) ส่วนสถานศึกษานำผลการประเมินมาวิเคราะห์และสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดทำรายงาน ประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม	4.36	0.61	มาก	3
2	สถานศึกษารวบรวมข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.32	0.59	มาก	4
3	สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	4.39	0.60	มาก	2
4	สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ	4.43	0.60	มาก	1
5	สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.19	0.70	มาก	6
6	สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.70	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวม		4.33	0.50	มาก	

ตาราง 8 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา ตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) ตามลำดับ ส่วนสถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีการส่งเสริมแนวความคิดเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพ ในการทำงานปกติของสถานศึกษา	4.19	0.66	มาก	1
2	สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหาร และการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.19	0.65	มาก	1
3	สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา	4.14	0.67	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม		4.17	0.59	มาก	

ตาราง 9 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมแนวความคิด เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษาและสถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) ส่วนสถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$)

ตาราง 10 แสดงสรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 36

ข้อ	รายการ	(n = 270)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.47	0.61	มาก	1
2	จัดทำแผนการพัฒนากิจการศึกษาระดับ ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.36	0.63	มาก	2
3	จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ	4.26	0.65	มาก	6
4	ดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการศึกษาระดับ ของสถานศึกษา	4.27	0.62	มาก	5
5	จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.23	0.68	มาก	7
6	จัดให้มีการประเมินคุณภาพในตามมาตรฐาน การศึกษา ของสถานศึกษา	4.35	0.61	มาก	3
7	จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพ ภายใน	4.33	0.63	มาก	4
8	จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.17	0.66	มาก	8
ค่าเฉลี่ยรวม		4.31	0.40	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}=4.47$) รองลงมา 2 ลำดับ จัดทำแผนการพัฒนากิจการศึกษาระดับ
ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$)
และจัดให้มีการประเมินคุณภาพในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) ตามลำดับ ส่วน จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$)

**ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36**

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 270 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 43 คน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

**ตาราง 11 แสดงปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36**

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงานประกันภายใน	ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่มีระบบสารสนเทศที่ดีในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	11	25.60
2	ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	7	16.30
3	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ	6	14.00
4	ขาดความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน	5	11.60
5	ไม่มีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	4	9.30
6	ขาดงบประมาณการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา	3	7.00
7	การเก็บเอกสารและหลักฐานไม่เป็นระบบ	3	7.00
8	ไม่นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	2	2.30
9	การดำเนินของโครงการไม่เป็นตามที่กำหนดตามแผน	1	2.30
10	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานไม่ชัดเจน	1	2.30
11	การจัดทำแผนปฏิบัติการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระดับชีวิตการประกันคุณภาพภายใน	1	2.30
รวม		43	100.00

ตาราง 12 แสดงข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงานประกันภายใน	ความถี่	ร้อยละ
1	ครูและบุคลากรควรมีส่วนร่วมของทุกส่วนในการทำประกันคุณภาพภายใน	16	37.20
2	ควรอบรมให้ความรู้ในการประกันคุณภาพให้แก่บุคลากร	6	14.00
3	ควรมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5	11.60
4	ควรมีการนิเทศกำกับติดตามให้เป็นระบบ	5	11.60
5	ควรวางแผนการทำประกันคุณภาพให้เป็นระบบ	3	7.00
6	ควรปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารงานและ	3	7.00
7	ควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพให้มาตรฐานตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายการดำเนินงาน	2	4.70
8	ไม่นำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง	1	2.30
9	สถานศึกษาควรนำผลการประเมินคุณภาพภายในจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	1	2.30
10	ควรมีระบบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้ดีเพื่อสะดวกในการรวบรวมข้อมูล	1	2.30
รวม		43	100.00

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 270 คน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา จำนวน 18 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 45 ข้อ และ ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผู้ศึกษานำเสนอการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาข้อพบว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษามีการศึกษาวិเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้และสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาชาติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

1.2 จัดทำแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษากำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพ ผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสถานศึกษากำหนดปฏิทิน การนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนสถานศึกษากำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุน ทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

1.3 จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษาจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหาร ของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากและสถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและ การพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากส่วนสถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้ เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก

1.4 ดำเนินงานตามแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจแผน ฯ ก่อนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษามีการประเมินและนำเสนอรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนสถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก

1.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบครอบคลุมในด้าน บุคคล ทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ การบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ระบบ การประกันคุณภาพ ผู้เรียนและสถานศึกษาและสถานศึกษาเตรียมการและให้ความร่วมมือใน

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากรองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนสถานศึกษามีเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตามตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก

1.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัดประกาศขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสถานศึกษานำผลการประเมินมาวิเคราะห์และสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

1.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา 2 ลำดับ สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนสถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

1.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษาและสถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์สังเคราะห์และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

การบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสถานศึกษา เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

1.9 สรุปการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา 2 ลำดับ จัดทำแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และจัดให้มีการประเมินคุณภาพในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับส่วน จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ปัญหาในภาพรวม การดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา พบปัญหามาก คือ สถานศึกษาไม่มีการจัดระบบสารสนเทศที่ดีในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษามากที่สุด รองลงมา 2 ลำดับ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงาน การประกันคุณภาพตามมาตรฐาน ไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ส่วนการดำเนินของโครงการไม่เป็นตามที่กำหนดตามแผนกำหนด มาตรฐาน ไม่ชัดเจนการจัดทำแผนปฏิบัติการ ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในไม่นำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะในภาพรวมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือครูและบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการทำประกันคุณภาพภายในมากที่สุด รองลงมา 2 ลำดับ ควรอบรมให้ความรู้ในเรื่อง การประกันคุณภาพให้แก่บุคลากรและควรมีการตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรมีการวางแผนการทำประกันคุณภาพภายในให้เป็นระบบ สถานศึกษาควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ ส่วนสถานศึกษา ควรนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง สถานศึกษาประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและควรมีระบบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้ดีเพื่อสะดวก ในการรวบรวมข้อมูลน้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษากำหนดค่าเป้าหมายคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สามารถอภิปรายผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ควรคำนึงความเป็นไปได้ที่จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดขึ้น โดยพิจารณาศักยภาพ ความสามารถและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาย้อนหลังในช่วง 3 ปีการศึกษา พิจารณาโดยตัวแทนครูและตัวแทนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง มีร่วมกันน้อยในพิจารณาและตรวจความเหมาะสม ความเป็นไปได้และครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา เพราะหากสถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการก็จะทำค่าเป้าหมายความสำเร็จมีความเป็นไปได้ยากที่จะบรรลุผลซึ่งจะทำให้บุคลากรของสถานศึกษาท้อแท้และหมดกำลังใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับบุญช่วย อุปรีทิ (2552, หน้า 100) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาพบว่า มีปัญหา ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานสถานศึกษา สมชาติ อธิกิจรุ่งเรือง (2548) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาระบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา โดยภาพรวมของผู้บริหารการศึกษา และครูประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ใน ระดับมาก ความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูประกันคุณภาพการศึกษา มีความพร้อมต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาพบว่ามีปัญหาดำเนินงานดังนี้

- 1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ ขาดข้อมูลในการจัดทำสารสนเทศ
- 1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา คือ ครู ผู้ปกครอง และชุมชนไม่เข้าใจรูปแบบและระบบการพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยังไม่มีขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา คือ ไม่ดำเนินการตามกระบวนการตรวจสอบและทบทวนที่จริงจังอย่างต่อเนื่อง

1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ ขาดความเป็นจริงในการประเมิน เนื่องจากต้องการเพียงตัวเลข

1.7 การรายงานคุณภาพประจำปี คือ ขาดข้อมูลตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน และไม่สัมพันธ์กันในการจัดทำรายงาน

1.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ องค์กร ไม่เห็นความสำคัญของการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2. จัดทำแผนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สถานศึกษากำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกในการจัดการการสอนแต่ยังไม่ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับ เอนก ตาเจริญเมือง (2547, หน้า 76-78) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหาดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า มีการสร้างความตระหนักในการจัดทำแผนให้กับทุกฝ่ายที่มีส่วนรับผิดชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามุ่งคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือมีการกำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดแหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารได้กระตุ้นให้เกิดผู้นำทางวิชาการในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และส่วนหนึ่งเห็นว่ายังไม่ได้ปฏิบัติในการนำร่างแผนฉบับที่จะใช้จริงให้ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ การประเมินความสอดคล้องในการทำแผน ในขณะที่บางส่วนไม่แน่ใจการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการจัดทำแผน รองลงมาคือการประเมินความสอดคล้องในการจัดทำแผน ใช้การบริหารระบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เช่นเดียวกัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าแผนพัฒนาคุณภาพส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้

พัฒนาความรู้ความสามารถตามศักยภาพ มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ กิจกรรม มีโครงการที่สะท้อนการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร สถานศึกษามุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการให้นักเรียนได้ความรู้พื้นฐานตามหลักสูตร การจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการจัดทำแผนงาน เป็นรูปเล่ม และส่วนหนึ่งเห็นว่ายังไม่ได้ปฏิบัติในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการจัด ทำแผนงานอย่างมีระบบในการจัดทำแผน สำหรับบางส่วนเห็นว่ายังไม่แน่ใจในการดำเนิน อย่างเป็นระบบในการจัดทำแผน และใช้บริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และสอดคล้อง กับ สมจิต ตาคำแสง (2548, หน้า 50) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขนาดเล็ก อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษานั้นในด้านกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนมากขึ้น จากเดิมในส่วนของปัญหานั้น พบว่า ด้านครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตลอดจน การประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณ ขาดการจัดทำแผนการนิเทศ อย่างต่อเนื่องและการนำแผนไปปฏิบัติอย่างจริงจังในส่วนของมาตรฐานด้านกระบวนการเรียน การสอนนั้นครูมีความสนใจและตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนแต่มีบางส่วนที่ยังขาดขวัญ และกำลังใจในการดำเนินงาน ในด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนนั้นพบว่า ส่วนใหญ่นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ไม่น่าพอใจ ยังขาด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมใน ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาทางด้านวิชาการเพิ่ม มากขึ้นโรงเรียนมีการเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนของสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในด้านการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับโสภณ พรหมแก้ว (2552) ได้วิจัย เรื่อง การดำเนินงาน ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ในการดำเนินงานตามระบบประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน การเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่ได้ฝึก ให้นักเรียนมีระเบียบ วินัย ปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นสมาชิกที่ดีต่อครอบครัวชุมชนและสังคม มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักอนุรักษ์

และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ มีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ครอบครัวนักเรียนด้วยความเอื้ออาทร และแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และการพัฒนาการเรียนการสอนของตนอยู่เสมอ แต่ผู้บริหารและครูส่วนน้อยไม่ได้ใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอน มีจำนวนครูไม่เพียงพอตามเกณฑ์ ไม่ได้จัดทำสาระการเรียนรู้ บูรณาการ และไม่ได้จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึง และให้บริการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาไม่ได้รวบรวมข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับมาในเรื่องคุณภาพ ความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลและ การจัดเก็บไม่เป็นระบบไม่มีการประมวลผลในการวิเคราะห์ข้อมูลและไม่ได้นำเสนอข้อมูลได้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและบริหาร สอดคล้องกับ สุชีรา จินดาวงศ์ (2550, หน้า 67-70) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานระบบสารสนเทศของโรงเรียนดงคำใต้วิทยาคม จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ในการดำเนินงานระบบสารสนเทศของโรงเรียนดงคำใต้วิทยาคมได้มีการจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศเกือบทุกงานที่เกี่ยวข้องการเก็บข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล ประมวลผลข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูลหรือคลังข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ แต่ยังมีบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ เช่น การเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีสัมภาษณ์ การตรวจสอบข้อมูลด้วยการเปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีต การจัดทำดัชนีและตัวชี้วัดในการประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถรับผิดชอบประจำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติประเภทข้อมูลเป็นปรนัย และการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประเมินคุณภาพผลงานนักเรียน สำหรับปัญหาที่พบ รวบรวมข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับมาในเรื่องคุณภาพ ความถูกต้องและความสมบูรณ์สมบูรณ์ของข้อมูล ขาดบุคลากรในการประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บไม่เป็นระบบ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและไม่ได้นำเสนอข้อมูลได้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพัฒนางาน

4. ดำเนินงานตามแผนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานแต่ยังไม่มีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ วิเชียร จันทวิเศษ (2549, หน้า 114) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้าน การดำเนินงานตามแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับคะแนน เฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล แผนงานและโครงการอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่องปฏิบัติงานโครงการ/ กิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายและปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรมตามที่กำหนดตามแผนปฏิบัติ การประจำปีไว้ทันตามกำหนดเวลา ส่วนปัญหาอันดับสุดท้าย ได้แก่ กำหนดให้บุคลากรทุกคน รับผิดชอบงานโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ชัดเจน

5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตามตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาไม่ได้มีเครื่องมือเก็บข้อมูล ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อย่างหลากหลายและไม่ได้มีคู่มือปฏิบัติงานของโรงเรียนประกอบการตรวจสอบ สอดคล้องกับ เอนก ตาเจริญเมือง (2547, หน้า 78-79) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่าปัญหาสำหรับการตรวจสอบทบทวนแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจกระบวนการตรวจสอบทบทวน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพ การศึกษา ขาดแคลนบุคลากร ผลการตรวจสอบไม่ครบวงจร ทำให้ไม่รู้ปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริง ขาดแคลนงบประมาณ ส่วนข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรมีการตรวจสอบทบทวนตามสภาพจริง หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ควรปฏิบัติในการดำเนินงานตรวจสอบที่ชัดเจน ผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญ ต่อการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรจัดบุคลากรให้เพียงพอ

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สถานศึกษานำผลการประเมินมาวิเคราะห์และสรุปรายงาน ผลการประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาวิเคราะห์วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุด ควรพัฒนาแล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่บรรลุ เพื่อนำไป วางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานและจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

การศึกษาพร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา เพื่อเสนอผลการประกันคุณภาพภายในต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ผลจากการประกันคุณภาพนี้นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไปและเพื่อเป็นการรองรับการประเมินภายนอก ประกอบกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษา ได้ดำเนินการตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 6 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน สอดคล้องกับวิเชียร จันทวิเศษ (2549, หน้า 113) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับได้แก่ การเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารและครู บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีได้ระบุถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการทำรายงานประจำปีกับ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการเสริมหรือสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบหรือวิธีการที่จะพัฒนาโรงเรียน ตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นฐานในการขับเคลื่อนให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

9. สรุปการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ในมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งขอกระบวนการ บริหารสถานศึกษาที่ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันภายนอก ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องพัฒนางานทุกด้าน และเตรียมข้อมูล เพื่อรองรับการประเมินภายนอก นอกจากนี้และเพื่อเตรียมความพร้อม รับการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุมจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สอดคล้องกับธีรพรรณ แจ้ใส (2552) ได้วิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชิงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผลของการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.83 ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านที่ 1 การจัดระบบบริหาร และการจัดการระบบสารสนเทศรองลงมาเป็นการปฏิบัติด้านที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ด้านที่ 4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาการศึกษา ซึ่งมีการปฏิบัติรองลงมา ตามลำดับ สภาพปัญหาในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชิงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 อยู่ในระดับน้อยค่าเฉลี่ย 2.27 ด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 7 การรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี ด้านที่ 1 การจัดระบบบริหารและการจัดระบบสารสนเทศ ด้านที่ 4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา ด้านที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 2 การพัฒนามาตรฐาน การศึกษาและด้านที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

10. ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษาและ

ครูผู้สอน ปัญหาและข้อเสนอแนะที่พบมาก คือ สถานศึกษาไม่มีการจัดระบบสารสนเทศที่ดี ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากที่สุดและขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ และครูทุกคนควรมีส่วนร่วมในการทำประกันคุณภาพภายใน และควรอบรม ให้ความรู้ในเรื่อง การจัดทำประกันคุณภาพให้แก่บุคลากร สอดคล้องกับคำสอน นั้นแก้ว (2552, หน้า 60-63) ได้วิจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานอำเภอภูซางจังหวัดพะเยา ผลของการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานมาก ได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการบริหาร ด้านการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผน และการดำเนินงานตามแผน ด้านการรายงานคุณภาพประจำปี ด้านการพัฒนามาตรฐาน การเรียนรู้ และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ปัญหา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหาร รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนและการดำเนินการตามแผน ด้านการพัฒนามาตรฐาน การเรียนรู้ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการตรวจสอบและการทบทวน คุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบสารสนเทศและด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล การทำงานเป็นทีม และการใช้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปัญหาด้านการจัดระบบ สารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ มีการจัดข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ มีการจัดข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดและผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการจัดข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาตามนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงาน เขตพื้นที่ ตามลำดับ ส่วนที่มีปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ มีการจัดระบบสารสนเทศเป็นปัจจุบัน ครบถ้วน ถูกต้องสอดคล้องกับภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีระบบการจัดเก็บ การใช้ การให้บริการที่สะดวก รวดเร็วทันต่อการใช้งาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาพบว่า กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก สถานศึกษาควรมีการกำหนดค่าเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้โดยให้พิจารณาจากผลการดำเนินงานย้อนหลังในช่วง 3 ปีการศึกษา โดยให้ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนนักเรียน ร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาอื่น ๆ

2. จากผลการศึกษา จัดทำแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษากำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาควรจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้และนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนภายนอกสถานที่

3. จากผลการศึกษา จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ พบว่า สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศทั้งด้านการเรียนการสอนและการบริหาร เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและบริหาร ให้เป็นปัจจุบันเพื่อสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ

4. จากผลการศึกษา ดำเนินงานตามแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาจัดแผนปฏิทินในการนิเทศติดตามการดำเนินงานตามตามแผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา

5. จากผลการศึกษาพบว่า จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตามตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาประสานขอความอนุเคราะห์จาก สพม. และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อผู้บริหารและครูร่วมกันตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

6. จากผลการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษานำผลการประเมินมาวิเคราะห์และสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์

และสรุปรายงานผลการประเมินเน้น คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุง พัฒนาให้บรรลุเป้าหมายและนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก

7. จากผลการศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน พบว่า สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาควรจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ สพม. เขต 36 และเผยแพร่ต่อชุมชน

8. จากผลการศึกษา จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิด การพัฒนา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาควรนำผลการพัฒนาการศึกษาไปใช้ ประโยชน์ และควรมีส่งเสริมหรือสนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบหรือวิธีการที่จะพัฒนาโรงเรียน ตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยใช้ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในการขับเคลื่อนให้ เกิดการต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ของสถานศึกษากับการปฏิบัติตามวงจรคุณภาพ PDCA อย่างแนบแน่น เพื่อให้เกิดการพัฒนา อย่างเป็นระบบและยั่งยืน อันจะส่งผลต่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับ การประเมินภายนอก

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คำสอน นันแก้ว. (2552). การดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา. การศึกษาอิสระ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ธีรพรรณ แจ้ใส. (2552). การศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพะเยา เขต 2. การศึกษาอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
เชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริสาส์น.
- บุญช่วย อุปรีठी. (2552). การศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา
เขต 2. การศึกษาอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ปฏิรูปการศึกษา (องค์การมหาชน). สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค
จำกัด.
- วิเชียร จันทวิเศษ. (2549). สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว.
วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์,
สระแก้ว.
- สมจิต ตาคำแดง. (2548). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก
อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สมชาติ อธิกิจรุ่งเรือง. (2548). การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา.
การค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). เอกสารแนวทางการ
ดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์
กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีปฏิรูปการศึกษาการเรียนการสอน”
แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1).
 กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการพัฒนาระบบ**
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ
หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **การประเมินคุณภาพ**
ภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ
หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชีรา จินดาวงศ์. (2550). **การดำเนินงานระบบสารสนเทศของโรงเรียนดอกคำใต้วิทยาคม**
จังหวัดพะเยา. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- โสภณ พรหมแก้ว. (2552). **การศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน**
ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2.
 การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อเนก ตาเจริญเมือง. (2547). **การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน**
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2.
 การค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 8 ประการ คือ

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. ด้านการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. ด้านจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายนิติ เชียงแรง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถาม

เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลง ( ) ตามความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย   ( ) หญิง

2. อายุ

( ) 20-30 ปี   ( ) 31-40 ปี

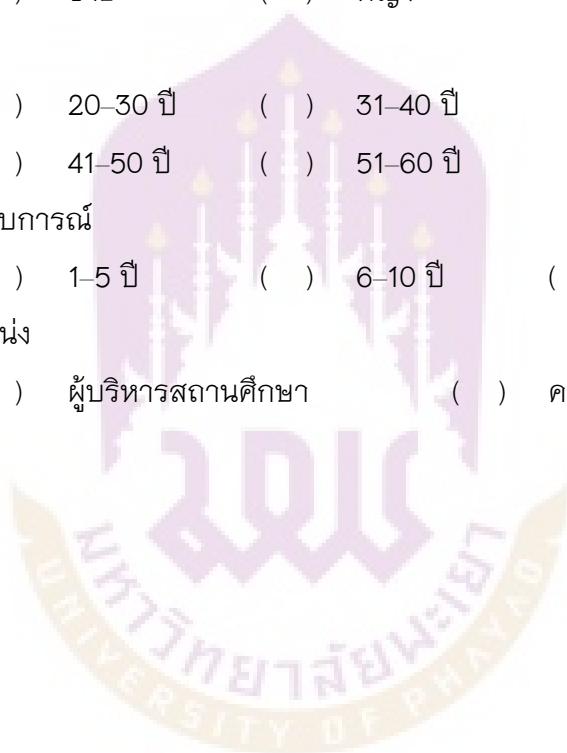
( ) 41-50 ปี   ( ) 51-60 ปี

3. ประสบการณ์

( ) 1-5 ปี   ( ) 6-10 ปี   ( ) 11 ปีขึ้นไป

4. ตำแหน่ง

( ) ผู้บริหารสถานศึกษา   ( ) ครู

ตอนที่ 2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าสถานศึกษาของท่านมีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ตามประเด็นที่กำหนดไว้ โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องการดำเนินงานที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายความว่า การดำเนินงานมากที่สุด
- 4 หมายความว่า การดำเนินงานมาก
- 3 หมายความว่า การดำเนินงานปานกลาง
- 2 หมายความว่า การดำเนินงานน้อย
- 1 หมายความว่า การดำเนินงานน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
องค์ประกอบข้อที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
2	สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้					
3	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ					
4	สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้					
5	สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมารับทราบ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
องค์ประกอบข้อที่ 2 การจัดทำแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
6	สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง					
7	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อน คุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
8	สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน ที่กำหนดไว้					
9	สถานศึกษากำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ					
10	สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้ บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ					
11	สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทาง การมีส่วนร่วมของบิดามารดาผู้ปกครององค์กร หน่วยงานชุมชนและท้องถิ่น					
12	สถานศึกษากำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
13	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
14	สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และ/หรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ					
15	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
16	สถานศึกษากำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน					
17	สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ					
องค์ประกอบข้อที่ 3 จิตระบบการบริหารและสารสนเทศ						
18	สถานศึกษาจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
19	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ					
20	สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการ					
21	สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
องค์ประกอบข้อที่ 4 การดำเนินงานตามแผนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา						
ของสถานศึกษา						
22	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผนฯ ก่อนการดำเนินงาน					
23	สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่ การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการ ที่กำหนดไว้					
24	สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประโยชน์สูงสุด					
25	สถานศึกษามีแผนการนิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินงาน					
26	สถานศึกษามีการประเมินและนำเสนอรายงาน ให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ					
องค์ประกอบข้อที่ 5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ						
27	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา					
28	สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
29	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบครอบคลุม ในด้าน บุคคล ทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ การบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพ ผู้เรียนและสถานศึกษา					
30	สถานศึกษามีเครื่องมือเก็บข้อมูลการติดตาม ตรวจสอบ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
31	สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย					
32	สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงพัฒนา					
33	สถานศึกษาเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด					
องค์ประกอบข้อที่ 6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
34	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คนประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้นสังกัดประกาศขึ้นทะเบียนไว้ อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน					
35	สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลายและเหมาะสม					
36	สถานศึกษานำผลการประเมินมาวิเคราะห์และสรุป รายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน					
องค์ประกอบข้อที่ 7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน						
37	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
38	สถานศึกษารวบรวมข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี					
39	สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา ตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด					
40	สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ					
41	สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
42	สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
องค์ประกอบข้อที่ 8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
43	สถานศึกษามีการส่งเสริมแนวความคิดเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา					
44	สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
45	สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
คำชี้แจง กรุณาเขียนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน โดยเขียนข้อความ

1. สถานศึกษาของท่านประสบปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.ธิดาวัลย์ ชุ่มทอง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไร่ วิทยาลัยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
2. นายอุทร นัตดากุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนดงเจนวิทยาคม วิทยาลัยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
3. นางกิตติมา จันทรบรรจง ตำแหน่ง คีษานิเทศก์ สพป.พะเยา เขต 1 วิทยาลัยฐานะ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

อธิธานศัพท์

อธิธานศัพท์

1. การประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาการติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายในซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น
2. การกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของ
สถานศึกษา

กระบวนการการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่ง สถานศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานของชาติการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้รวมทั้งจุดเน้นบริบทและอัตลักษณ์ของ สถานศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนา
การจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาที่มุ่ง
คุณภาพตาม
มาตรฐานการศึกษา
สถานศึกษา

การวางแผนการพัฒนาที่ยืดสภาพปัญหาและความต้องการและให้ความสำคัญในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ วิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องมาตรฐานสถานศึกษา มีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสนับสนุนวิชาการ เป็นปัจจัยหลักในการวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา ตลอดจนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการเพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาจัดการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
4. การจัดระบบการ
บริหารและ
สารสนเทศ

การจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและพัฒนาการเรียนการสอน

5. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา   การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุสำเร็จตามแผน ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมเมื่อสิ้นสุด
6. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา   กระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
7. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา   กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันวางแผน กำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ในเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล จากการผลประเมินและเขียนรายงานผลการประเมินภายในตามมาตรฐานสถานศึกษา
8. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน   การจัดทำรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง
9. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง   กระบวนการที่สถานศึกษาต้องพัฒนาความยั่งยืนของการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมตามแผนการพัฒนา การจัดการศึกษา ที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินภายใน ผลการตรวจสอบคุณภาพผลประเมิน อื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์การบริหาร และการเรียนการสอนต่อเนื่องตลอดจนเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพ
10. สถานศึกษา   โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36

11. ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบทางการบริหาร ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
12. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ รับผิดชอบ การบริหาร จัดการศึกษาระดับพื้นฐานใน 2 จังหวัด คือ จังหวัด เชียงรายและจังหวัดพะเยา
13. ครู ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่ง ครู ผู้ช่วยและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	นายนิวัติ เชียงแรง
วัน เดือน ปี เกิด	5 กันยายน 2516
ที่อยู่ปัจจุบัน	173 หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยลาน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูกามยาว ตำบลดงเจน อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูวิทย์ฐานะ ชำนาญการ
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2546	อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนดงเจนวิทยาคม อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2544	อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนแม่ใจวิทยาคม อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2541	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ค.บ. (อุตสาหกรรมศิลป์) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์